

Zakon o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J in 32/16)

23. člen

Takse ne plačujejo:

1. država in državni organi,
2. samoupravne lokalne skupnosti in njihovi organi,
- 2.a javni skladi in javne agencije ter druge osebe javnega prava,
3. tuja diplomatska in konzularna predstavništva v diplomatskih in konzularnih zadevah, pod pogojem vzajemnosti,
4. (črtana),
5. taksni zavezanci posamezniki v slabih premoženjskih razmerah, razen taks po tarifni številki 12, po točkah 1.d), 1.e), 2.d), 2.e), 3.c) in 3.č) tarifne številke 14, po tarifni številki 21 ter tarifnih številkah iz XI. in XII. poglavja taksne tarife tega zakona,
6. taksni zavezanci – za potrdila oziroma podatke iz uradnih evidenc, ki jih organ v okviru upravnega postopka v skladu s 139. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/2000, 52/02, 73/04, 119/05, 105/06-ZUS-1 in 126/07) sam pridobi od drugega organa,
7. taksni zavezanci za vloge, potrdila in odločbe v postopku za povrnitev škode v skladu s predpisi, ki urejajo odpravo posledic naravnih nesreč,
8. taksni zavezanci za dejanja in dokumente v zvezi z zamenjavo ali nadomestitvijo javne listine iz tarifnih števil 14, 17 in 22 ter odjavo vozila iz prometa, ki so bili poškodovani in uničeni v naravni nesreči,
9. naročniki po zakonu, ki ureja javno naročanje in zakonu, ki ureja javno naročanje na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev za pridobitev podatkov iz uradnih evidenc.

Vlada Republike Slovenije lahko glede na okoliščine posameznega primera zaradi odprave posledic naravne nesreče s sklepom zniža ali določi oprostitev plačila upravnih taks tudi v primerih, ki niso zajeti s 7. in 8. točko prejšnjega odstavka.

24. člen

Plačevanja taks so v določenih zadevah oproščeni:

1. podjetja in druge organizacije ter posamezniki – pri izvrševanju javnih pooblastil;
2. dobrodelne in invalidske organizacije ter organizacije za samopomoč - za dokumente in dejanja v zvezi z izvajanjem namena, za katerega so ustanovljene;
- 2.a pravne osebe zasebnega prava – za dokumente in dejanja v zvezi z odobritvijo statusa organizacije v javnem interesu;
3. pravne osebe zasebnega prava, ki jim je podeljen status organizacije v javnem interesu ali za katere zakon določa, da je njihova dejavnost v javnem interesu – za dokumente in dejanja v zvezi z opravljanjem dejavnosti;
- 3.a ustanove oziroma fundacije za dokumente in dejanja v zvezi z ustanovitvijo ustanove oziroma fundacije po zakonu, ki ureja ustanove;
4. ustanove, ustanovljene v skladu z veljavnimi predpisi – za dokumente in dejanja v zvezi z izvajanjem njihovega dobrodelnega ali splošno koristnega namena, za katerega so ustanovljene;
- 4.a sindikati – za dokumente in dejanja v postopkih zastopanja interesov delavcev ter v postopku za pridobitev pravne osebnosti in lastnosti reprezentativnosti sindikata;
5. invalidi, za katere je določeno v zdravstvenem spričevalu, da smejo voziti le prirejeno vozilo – v postopku za pripustitev k vozniškem izpitu, za vozniško dovoljenje in za izdajo ter podaljšanje veljavnosti vozniškega in prometnega dovoljenja;
6. brezposelne osebe in drugi iskalci zaposlitve v postopkih izvajanja ukrepov države na trgu dela v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, in za dokumente in dejanja v zvezi z nacionalno poklicno kvalifikacijo;

7. učenci osnovnih šol, vajenci in dijaki v srednjem izobraževanju ter študentje – za dokumente in dejanja v zvezi s šolanjem;
- 7.a študentje iz tretjih držav, ki so prejemniki štipendije Republike Slovenije ali so udeleženci organizirane mobilnosti v programih Evropske unije (ERAZMUS +) ali prihajajo na izmenjave v Republiko Slovenijo na podlagi meduniverzitetnih sporazumov – za dokumente in dejanja v zvezi z izdajo prvega dovoljenja za prebivanje zaradi študija;
8. osebe, ki podarijo svoje premoženje državi ali samoupravni lokalni skupnosti ali se odpovejo lastninski pravici na zemljišču ali stavbi v korist države ali samoupravne lokalne skupnosti ali pa brezplačno odstopijo državi ali samoupravni lokalni skupnosti kakšno drugo stvarno pravico na nepremičninah – v postopku v zvezi s prenosom lastnine in drugih stvarnih pravic;
9. tujci, za dokumente in dejanja, določena v mednarodnih sporazumih, ki veljajo v Republiki Sloveniji;
10. tujci, v postopkih za priznanje mednarodne aličasne zaščite;
- 10.a tujci s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji v postopkih izdaje dovoljenja za stalno aličasno prebivanje družinskim članom;
11. javni socialno-varstveni zavodi in pravne ter fizične osebe, ki na podlagi koncesije v skladu s predpisi socialnega varstva opravljajo socialno-varstveno dejavnost – v zvezi z opravljanjem te dejavnosti;
12. (črtana).

Pristojni organ po uradni dolžnosti zagotavlja izvajanje določb tega poglavja, med drugim tudi na podlagi podatkov, ki jih predloži taksni zavezanec. V dvomu pristojni organ pozove taksnega zavezanca, da predloži dokazila za uveljavljanje taksne oprostitve.

25. člen

Za taksne zavezance v slabih premoženjskih razmerah iz 5. točke 23. člena tega zakona se štejejo:

- prejemniki denarne pomoči kot edinega vira preživljanja po predpisih socialnega varstva,
- prejemniki varstvenega dodatka po predpisih socialnega varstva in
- prejemniki nadomestila za invalidnost po predpisih, ki urejajo varstvo odraslih telesno in duševno prizadetih oseb.

Za taksne zavezance v slabih premoženjskih razmerah se štejejo tudi osebe, ki niso prejemniki denarne pomoči, dodatka ali nadomestila iz prejšnjega odstavka, izpolnjujejo pa vsa predpisana merila za prejemke iz prejšnjega odstavka.

Zahteva za oprostitev takse se vloži ob nastanku taksne obveznosti. Če je izdan plačilni nalog, se oprostitev lahko zahteva do izteka roka za ugovor zoper plačilni nalog.

O zahtevi odloči organ s sklepom.

Če se zahtevi ugodi, ko je bil plačilni nalog že izdan, se ga s sklepom o oprostitvi odpravi.

Kadar pogoji za oprostitev niso izpolnjeni, plačilni nalog pa še ni bil izdan, organ s sklepom o zavrnitvi naloži obveznost plačila takse, pri čemer smiselno postopa po prvem odstavku 16. člena tega zakona.

Organ pridobi podatke o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena po uradni dolžnosti. Če iz uradnih evidenc ne izhaja, da je taksni zavezanec upravičen do prejemkov, se ga pozove k predložitvi dokazil.

Zahteva za oprostitev zadrži izvršitev plačilnega naloga do dokončne odločitve.

Zoper sklep o zavrnitvi oprostitve je dovoljena pritožba. O pritožbi odloča organ iz petega odstavka 16. člena tega zakona.